

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3654/2022
06.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Весна Младеновић, адвокат из ..., против туженог Јавно предузеће Дирекција за изградњу општине Параћин, из Параћина, чији је пуномоћник Александар Михајловић, адвокат из ..., ради поништаја решења, утврђења и враћања на рад, одлучујући о ревизијама тужиље и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2618/21 од 21.02.2022. године, у седници одржаној 06.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужиље и туженог изјављене против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2618/21 од 21.02.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиље и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П1 382/20 од 10.05.2021. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље и поништено као незаконито решење туженог број .. од 11.09.2020. године којим је тужиљи отказан уговор о раду на одређено време бр. ../17 од 30.05.2017. године, са свим закљученим анексима и радни однос престао дана 11.09.2020. године и тужени обавезан да тужиљу врати на рад и распореди на радно место у складу са њеном стручном спремом, знањима и способностима. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље да се утврди да је тужиља засновала радни однос на неодређено време код туженог. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 40.125,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2618/21 од 21.02.2022. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је поништено као незаконито решење туженог број .. од 11.09.2020. године којим

је тужили отказан уговор о раду на одређено време бр. ../17 од 30.05.2017. године, са свим закљученим анексима и радни однос престао дана 11.09.2020. године и у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке и ставу трећем изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиле да се обавезе тужени да је врати на рад и обавезан тужени да тужили на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 40.125,00 динара за законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, укинута је првостепена пресуда у делу става I изреке којим је прекорачен тужбени захтев тужиле и обавезан тужени да тужилу након враћања на рад распореди на радно место у складу са њеном стручном спремом, знањима и способностима.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила и тужени су благовремено изјавили ревизије, и то тужила побијајући је у делу којим је одбијен тужбени захтев за утврђење да је засновала радни однос на неодређено време и тужбени захтев за враћање на рад, због погрешне примене материјалног права, а тужена побијајући је у делу којим је поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни суд је утврдио да су ревизије неосноване.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је дипломирани инжењер ..., са седмим степеном стручне спреме. Тужила је код туженог први пут засновала радни однос на одређено време уговором о раду број ../17 од 1.03.2017. године, због замене привремено одсутне запослене ББ до њеног повратка, по ком уговору је била распоређена на послове руководиоца одељења за ... (по наведеном уговору ступила је на рад 1.03.2017. године). Споразумом о престанку радног односа бр. ../17 од 30.05.2017. године странке су уговориле да радни однос тужиле код туженог престаје закључно са 30.05.2017. године, када су странке закључиле и уговор о раду на одређено време бр. ../17 од 30.05.2017. године, којим су, између осталог, уговориле и да ће тужила код туженог током периода од 31.05.2017. године до 29.05.2021. године обављати послове извршног директора Сектора за ... . Наведени уговор о раду странке су измениле два пута анексима уговора о раду, и то анексом од 26.06.2017. године, тако што су измениле члан један уговора о раду и уговориле да ће тужила обављати послове радног места - извршни директор за ... (сви остали чланови остали су непромењени), а затим и анексом од 15.01.2020. године којим су измениле у целости наведени уговор о раду од 30.05.2017. године измењен анексом од 26.06.2017. године и уговориле да ће тужила са седмим степеном стручне спреме бити у радном односу на одређено време код туженог током периода од 31.05.2017. године до 29.05.2021. године и обављати послове радног места - извршни директор за ... . Тужени је оспореним решењем бр. .. од 11.09.2020. године тужили, на пословима извршног директора за ..., отказао уговор о раду на одређено време (са свим закљученим анексима) пре истека рока на који је уговорен закључио, јер је услед смањења обима посла престала

потреба послодавца за обављањем послова које је тужила обављала. У образложењу оспореног решења тужени је навео да је тужила засновала радни однос код туженог на одређено време ради обављања послова извршног директора за ..., као и да је код послодавца дошло до смањења обима посла услед чега је донета одлука о престанку радног односа пре истека рока на који је заснован. Тужили је радни однос код туженог трајао укупно око три године и шест месеци, при чему је током периода од 1.03.2017. године до 30.05.2017. године обављала послове руководиоца одељења за ..., а у периоду од 31.05.2017. године до 11.09.2020. године, када јој је престао радни однос, послове извршног директора, и то најпре у Сектору за ..., а затим послове извршног директора за ... . Тужени тужили пре (а ни након) давања отказа уговора о раду није исплатио отпремнину. Правилником туженог о организацији и систематизацији послова и радних задатака од 1.12.2016 године било је систематизовано радно место извршни директор Сектора за ... са једним извршиоцем, а изменама и допунама Правилника од 05.06.2017. године систематизована су и радна места извршног директора за послове ... и извршног директора за ... (са по једним извршиоцем истих), с тим да изменама и допунама наведеног Правилника од 29.03.2018. године, 06.08.2018. године и 25.12.2019. године овај организациони део туженог није претрпео измене.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да оспорено решење о отказу није законито, јер тужени није образложио разлоге због којих је тужили отказан уговор о раду на одређено време, већ је само паушално навео да тужили радни однос престаје услед смањења обима посла, при чему тужени није укинуо радно место тужиле, нити је пре отказа изменио постојећи акт о систематизацији радних места. Одлучујући о делу тужбеног захтева за враћање на рад, другостепени суд је у том делу преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за враћање на рад, закључивши да тужила не може да буде враћена на рад, јер је истекао рок одређен уговором о раду на одређено време (29.05.2021. године). У погледу тужбеног захтева за утврђење да је тужила засновала радни однос на неодређено време, нижестепени судови су закључили да нису испуњени услови за преображај тужилиног радног односа код туженог у радни однос на неодређено време. У време када је тужила засновала радни однос код туженог у примени је био Закон о буџетском систему чијим је чланом 27е став 34. прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицем ради попуњавања слободних, односно, упражњених радних места до 31.12.2020. године, као и да се, ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују одредбе овог закона (члан 105.), те нема услова за примену одредбе члана 37 став 6 Закона о раду.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то: ако услед технолошких, економских и организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањеног обима посла.

Одредбом члана 185. Закона о раду прописано је да се уговор о раду отказује решењем, у писаном облику и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку.

У радном спору суд цени законитост оспореног акта послодавца са становишта разлога који су послужили за његово доношење. Услов за законитост решења којим се запосленом отказује уговор о раду је, између осталог, да исто садржи образложење. У конкретном случају, како то правилно закључује другостепени суд, изостало је образложење којим се оправдава одлука тужене о отказу уговора о раду тужиље пре истека рока на који је заснован радни однос на одређено време због престанка потребе за њеним радом, односно, нису наведени оправдани разлози који се односе на потребе послодавца у смислу организационих промена и смањеног обима посла.

Наиме, из текста оспореног решења следи да је тужиљи отказан уговор о раду сходно одредби члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, јер је због смањеног обима посла престала потреба за радом тужиље. Тужиља је код туженог на основу уговора о раду на одређено време обављала послове извршног директора за ..., као једини извршилац, а које радно место је систематизовано Правилником туженог о организацији и систематизацији послова и постојало је и у време доношења оспореног решења. Како је тужиљино радно место било предвиђено Правилником туженог у време доношења оспореног решења, а у оспореном решењу је наведено да се тужиљи отказује уговор о раду због смањења обима посла, то су изостали разлози о одлучним чињеницама важним за оцену да ли је постојао оправдан разлог за отказ уговора о раду запосленој пре истека рока на који је радни однос заснован. У оспореном решењу је само формално наведен законски разлог за отказ уговора о раду, без конкретног навођења који су оправдани разлози условили доношење овог решења, а што је довољан разлог незаконитости решења о отказу.

Такође, правилно је другостепени суд закључио да, иако је тужиљи радни однос незаконито престао, иста не може да буде враћена на рад, јер је истекао рок одређен уговором о раду на одређено време, будући да је тужиља уговором о раду на одређено време и припадајућим анексима радни однос код туженог засновала за период од 31.05.2017. године до 29.05.2021. године, те је, супротно наводима ревизије тужиље, другостепени суд правилно одбио захтев тужиље за враћање на рад.

Супротно наводима ревизије тужиље, правилно су нижестепени судови закључили да у конкретном случају није било услова да се утврди да је тужиља засновала радни однос на неодређено време код туженог.

Законом о буџетском систему, чије су норме обавезујуће и за туженог, као и Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр.108/13 – који је ступио на снагу 07.12.2013. године) и каснијим изменама и допунама, чланом 27е став 34. прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, односно до 31.12.2020. године. Изузетно од става 34. овог члана радни однос са овим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства. Чланом 105. истог закона, прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Наведене законске одредбе, којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, а што следи из члана 105. Закона о буџетском систему. Полазећи од тога, у конкретном случају се имају применити одредбе Закона о буџетском систему, па како је Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему, који је био у примени у време настанка спорног односа између странака, било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа владе и уз претходно прибављено мишљење министарства, чега у овом случају нема, нижестепеним пресудама је правилно примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев за преображај радног односа.

Овај суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале наводе ревизија тужиле и туженог, али је оценио да су неосновани, јер суштински представљају понављање навода који су истицани у жалбама против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Како су ревизије тужиле и туженог одбијене, одбијени су и њихови захтеви за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић